

VIII – CẤP ĐỘ KHÁI QUÁT CỦA NGHĨA TỪ NGỮ

Từ ngữ thích hợp để điền vào các ô trống trong sơ đồ : *từ, từ đơn, từ phức,...*

Giải thích nghĩa của các từ ngữ trong sơ đồ bằng cách sử dụng từ ngữ nghĩa rộng để giải thích nghĩa của từ ngữ nghĩa hẹp : SGK đã đưa mẫu. Em có thể tham khảo thêm mẫu sau : *Từ ghép là từ phức được tạo ra bằng cách ghép các tiếng có quan hệ với nhau về nghĩa.*

IX – TRƯỜNG TỪ VỰNG

1. Tác giả dùng hai từ cùng trường từ vựng là *tấm* và *bể*. Nếu không dùng hai từ này thì em có thể diễn đạt lại câu này như thế nào ? So sánh những cách diễn đạt khác nhau để thấy được sự độc đáo và tác dụng của việc dùng hai từ trên.

2. Nét đặc sắc của câu ca dao là sử dụng nhiều động từ cùng trường từ vựng chỉ hoạt động của người làm nghề cá.

3. Hồ Xuân Hương đã sử dụng từ ngữ một cách độc đáo : trong 4 câu thơ đều có những tiếng có liên quan đến trường từ vựng chỉ họ hàng nhà cóc.

TRẢ BÀI TẬP LÀM VĂN SỐ 2

Bài tập

Đọc văn bản sau và làm các bài tập nêu ở dưới.

BẠN ƠI ĐỪNG NGHỈ HỌC

Ngày đầu tiên đến lớp vỡ lòng, tôi đã có cảm tình đặc biệt với Mai Hương. Hôm đó, tôi đánh rơi mất viên phấn trên đường đến lớp. Nếu không có nửa viên phấn của Mai Hương, chắc tôi không bao giờ viết nổi chữ *a* lên mảnh bảng đen. Dĩ nhiên đấy chỉ là một ý nghĩ tôi nói với Mai Hương khi hai đứa đã lớn.

Đường đến lớp vỡ lòng, chúng tôi gặp nhau ở ngã ba cây si, cùng đi qua cánh đồng. Khi về, đến ngã ba cây si, lại chia tay. Đi được một quãng, tôi quay lại nhìn xem Mai Hương đi tới đâu rồi. Có lần, chúng tôi bắt gặp cái nhìn của nhau. Hai đứa cùng cười tươi và vẫy tay với nhau.

Một hôm, đến ngã ba cây si, tôi không thấy Mai Hương trong lũ bạn xóm dưới. Tôi đứng chờ. Chờ lâu quá, tôi chạy một mạch qua cánh đồng. Mai Hương

không có ở lớp. Tôi ngồi không yên. Rốt cuộc là tôi đã bỏ dở buổi học, chạy về làng. Tôi chạy thẳng tới nhà Mai Hương. Bố mẹ đi làm cả. Mai Hương nằm đắp kín chăn trên giường :

– Bạn làm sao thế? – Tôi hỏi.

– Tôi bị cảm từ đêm qua – Mai Hương đáp – Bạn không đến lớp à?

– Không thấy Mai Hương ở lớp, tôi bỏ học chạy về.

Mai Hương nghe tôi nói thế, cảm động nói :

– Thế thì từ nay, nếu bị ốm tôi cũng sẽ đi học, để bạn khỏi bỏ học giữa buổi. Được không?

– Được.

Sau lần ấy, Mai Hương không nghỉ học buổi nào. Tôi cũng vậy. Chúng tôi đi học đều đặn, và hầu như hôm nào hai đứa cũng đi tới ngã ba cây si là vừa gặp nhau.

Có những hôm bị cảm, trời rét, suýt nữa tôi đã gửi giấy xin phép nghỉ học. Nhưng tôi đã cố gắng dậy, cắp sách tới trường. Tôi không muốn Mai Hương phải bỏ học về tìm tôi.

Chúng tôi học cùng lớp cho đến cấp ba. Điều ấy ngoài sự tưởng tượng của Mai Hương. Mai Hương càng lớn càng xinh và ngoan nữa. Không đứa bạn nào trách cứ Mai Hương được điểm gì. Thật là một người bạn "lí tưởng".

Càng ngày, chúng tôi càng thân thiết nhau hơn. Tôi đã biết đóng một quyển sổ bằng giấy trắng loại tốt, bìa cứng, thật đẹp, tặng Mai Hương để chép những bài hát chúng tôi ưa thích. Trang đầu cuốn sổ, tôi ghi nắn nót những dòng chữ : "Đời không có tiếng hát, khác nào cuộc sống không ánh sáng mặt trời. Mong tình bạn đẹp mãi như tiếng hát không ngừng."

Mai Hương tặng tôi một chiếc khăn trắng muốt, thêu một bông hoa trắng cùng với dòng chữ trắng : "Đẹp mãi tuổi thơ".

Có những buổi sáng, chúng tôi đi qua cánh đồng sương giăng trắng như sữa, nghe đồng lúa vang lên âm thanh rạo rức : Bạn ơi, đừng nghỉ học, bạn ơi...

Rồi một hôm, Mai Hương không đến lớp. Tôi ngóng bạn nao lòng. Giá hôm qua tôi cùng đạp xe rời nhà trọ về làng cùng với Mai Hương. Tôi tự trách mình và lo lắng cho Mai Hương. Mai Hương về làng chắc có gì trắc trở, sáng nay không đạp xe tới trường được. Tan học, tôi đạp xe về làng. Nửa làng tôi xác xơ,